EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

22. detsember 2010 *

Kohtuasjas C-215/09,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel markkinaoikeuse (Soome) 12. juuni 2009. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 15. juunil 2009, menetluses

Mehiläinen Oy,

Terveystalo Healthcare Oy, varem Suomen Terveystalo Oyj,

versus

Oulun kaupunki,

* Kohtumenetluse keel: soome.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud E. Juhász (ettekandja), G. Arestis, J. Malenovský ja T. von Danwitz,

kohtujurist: J. Mazák,
kohtusekretär: ametnik N. Nanchev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 17. juuni 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades märkusi, mille esitasid:

– Mehiläinen Oy ja Terveystalo Healthcare Oy (varem Suomen Terveystalo Oyj), esindajad: A. Laine ja A. Kuusniemi-Laine,

– Oulun kaupunki, esindajad: S. Rasinkangas ja I. Korpinen,

– Soome valitsus, esindajad: A. Guimaraes-Purokoski ja M. Pere,

– Tšehhi valitsus, esindaja: M. Smolek,

– Euroopa Komisjon, esindajad: E. Paasivirta, C. Zadra ja D. Kukovec,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada põhikohtuasja asjaolusid arvesse võttes asjas tähtsust omavaid sätteid Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivis 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (ELT L 134, lk 114; ELT eriväljaanne 06/07, lk 132).

2 Taotlus esitati kohtuvaidluses, milles osalevad ühelt poolt Soome õiguse alusel asutatud aktsiaseltsid Mehiläinen Oy ja Terveystalo Healthcare Oy (varem Suomen Terveystalo Oyj) ja teiselt poolt Oulun kaupunki (edaspidi „Oulu linn") ning, mille ese

on küsimus kuidas õiguslikult kvalifitseerida Oulun kaupunki ja linnast sõltumatu eraõigusliku äriühingu ODL Terveys Oy (edaspidi „eraõiguslik partner"), vahelises lepingus, mis puudutab ühisettevõtte ODL Oulun Työterveys Oy (edaspidi „ühisettevõtte") asutamist, sisalduvad kokkuleppeid liidu riigihankealaseid õigusnorme silmas pidades.

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

3 Vastavalt direktiivi 2004/18 artikli 1 lõikes 2 sisalduvatele definitsioonidele:

„a) Riigihankelepingud – ühe või mitme ettevõtja ning ühe või mitme ostja vahel kirjalikult sõlmitud rahaliste huvidega seotud lepingud, mille objektiks on ehitustööd, toodete tarnimine või teenuste osutamine käesoleva direktiivi tähenduses.

[...]

d) Teenuste riigihankelepingud – muud riigihankelepingud kui ehitustööde või asjade riigihankelepingud, mille eesmärgiks on II lisas nimetatud teenuste osutamine.

[...]”

4 Direktiivi artikkel 2 „Lepingute sõlmimise põhimõtted” näeb ette:

„Ostjad kohtlevad ettevõtjaid võrdselt ja mittediskrimineerivalt ning tegutsevad läbipaistval viisil.”

5 Direktiivi artikli 7 „Riigihankelepingute piirmäärad” kohaselt, mis võeti vastu komisjoni 4. detsembri 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 1422/2007, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ seoses riigihankemenetluste suhtes kohaldatavate piirmääradega (ELT L 317, lk 34), kohaldatakse direktiivi 2004/18 teenuste hankelepingute suhtes, mis on sõlmitud muude kui keskvalitsusasutuste poolt ja mille eeldatav maksumus käibemaksuta on võrdne 206 000 euroga või sellest suurem.

6 Vastavalt direktiivi 2004/18 II B lisale kuuluvad tervishoiuteenused selle direktiivi kategooriasse 25 „Tervishoiu- ja sotsiaalteenused”.

7 Direktiivi artikli 21 kohaselt:

„Lepingute suhtes, mille objektiks on II B lisas loetletud teenused, kehtivad üksnes artikli 23 ja artikli 35 lõike 4 sätted."

8 Direktiivi 2004/18 IV peatükki „Kirjeldusi ja lepingudokumente reguleerivad erieeskirjad" kuuluv artikkel 23 puudutab lepingudokumentides sisalduvaid tehnilisi kirjeldusi ja direktiivi artikli 35 lõige 4, mis kuulub peatükki VI „Teavitamist ja läbipaistvust käsitlevad eeskirjad", käsitleb ostjate kohustust teavitada lepingu sõlmimise menetluse tulemustest.

Siseriiklik õigus

9 Soome töötervishoiu seaduses 1383/2001 (Työterveyshuoltolaki) sätestatakse nii avalik-õiguslike kui eraõiguslikele tööandjate kohustus tagada oma töötajate töötervishoid.

10 Selle seaduse § 3 lõike 1 kohaselt on töötervishoiu tagamine tööandja poolt spetsialistide ning ekspertide tegevuse organiseerimine, millega toetatakse tööga seotud

haiguste ning õnnetuste ärahoidmist, tervet ja turvalist töökeskkonda, töökollektiivi toimimist, töötajate tervist ning töö– ja sooritusvõimet.

11 Tööandja peab seaduse § 4 lõike 1 kohaselt looma omal kulul töötervishoiusüsteemi, mille eesmärgiks on ära hoida ning tõrjuda tööga ning töötingimustega põhjustatud ohtu või kahju tervisele ning kaitsta ja toetada töötajate töövõimet ning tervist.

12 Tööandja võib seaduse 1383/2001 § 7 kohaselt organiseerida töötervishoiu valdkonna teenuste osutamist selle seaduse tähenduses nii, et vajalikke teenuseid osutab kas tervisekeskus rahvatervise seaduse 66/1972 (Kansanterveyslaki) tähenduses, tööandja ise või koos teiste tööandjatega või tellib tööandja neid teenuseid muult töötervishoiu teenuseid osutama pädevalt ettevõttelt või isikult.

13 Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse 365/1995, (Kuntalaki; muudetud 15. mail 2007 jõustunud seadusega 519/2007), § 87a lõikele 1 võib kohalik omavalitsus või nende ühendus asutada majandustegevuseks või äriliste põhimõtete järgi täidetavate ülesannete täitmiseks kohaliku omavalitsuse hallatava ettevõtte. Kohaliku omavalitsuse hallatavad ettevõtted ei ole iseseisvad juriidilised isikud, vaid kuuluvad kohaliku omavalitsuse koosseisu ja nende tegevuse suhtes kehtivad kohaliku omavalitsuse tegevust reguleerivad õigusnormid.

14 Direktiiv 2004/18 võeti Soome õiguskorda üle riigihangete seadusega 348/2007 (Hankintalaki), mille § 5 lõige 1 sisaldab mõiste „riigihankeleping" määratlust, mis vastab direktiivi artikli 1 lõike 2 punktis a sisalduvale määratlusele.

15 Riigihangete seaduse seletuskirjas (valitsuse ettepanek 50/2006 vp) leiti, et riigihankeleping on oma olemuselt tavaliselt kahe erineva juriidilise isiku vahel sõlmitud eraõiguslik leping. Seetõttu ei saa tavaliselt riigihankelepingutena käsitada organisiseseid lepinguid. Lepingut ei käsitata hankelepinguna, kui selle põhieesmärgiks on muu tegevus kui hanke läbiviimine. Valitsuse ettepaneku kohaselt tuleb põhimõtteliselt muu hulgas kontrollida, kas kokkulepe või lepingute kogum moodustavad ühtse terviku, millest ei saa hanget eraldada.

16 Vastavalt nimetatud seaduse §-le 10 ei kohaldata seda seadust hangete suhtes, mille hankija korraldab temast organisatsiooniliselt ja otsustamisõiguse poolest lahus oleva üksuse abil, kui hankija teostab selle ettevõtte suhtes üksi või koos teiste hankijatega kontrolli nagu oma üksuste üle ning kui see ettevõte tegutseb peamiselt tema üle kontrolli teostava hankija huvides. Selle sätte puhul on tegemist siseriikliku õiguse kooskõlla viimisega Euroopa Kohtu praktikaga (18. novembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-107/98: Teckal, EKL 1999, lk I-8121, punkt 50).

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

17 Oulu linna volikogu otsustas 21. aprillil 2008 asutada eraõigusliku partneriga ühisettevõtte, mis kuulub äriühingute seaduse 624/2006 (osakeyhtiölaki) kohaldamisalasse ning alustab tegevust 1. juunil 2008. Ühisettevõte kuulub mõlemale partnerile võrdsetes osades ning nad mõlemad osalevad selle juhtimises.

18 Ühisettevõtte tegeleb töötervishoiu- ja heaolu teenuste osutamisega ning mõlemad partnerid kavatsevad suunata selle tegevuse esmajoones ja üha suurenevas osas eraõiguslikele klientidele. Siiski kohustuvad nad tellima ühisettevõttelt nelja-aastase

üleminekuperioodi jooksul (edaspidi „üleminekuperiood") neid tervishoiuteenuseid, mida nad on kohustatud siseriikliku õiguse järgi enda töötajatele tööandjana osutama.

19 Oulu linna sõnul oodati üleminekuperioodil 90 miljoni euro suurust käivet, millest 18 miljonit oleks pidanud moodustama nende teenuste maht, mida linn oli kohustatud osutama enda töötajatele.

20 Mõlemad partnerid pidid andma ühisettevõttele mitterahalise sissemaksena enda organisatsiooniüksused, mis tegelevad nende töötajatele siseriiklikes õigusnormides ette nähtud tervishoiuteenuste osutamisega. Seetõttu andis Oulu linn ühisettevõttele üle tema hallatava ettevõtte Oulun Työterveys (edaspidi „linna hallatav ettevõte"), mis tegeles töötervishoiuteenuste osutamisega linnale ja mille väärtus oli vahemikus 2,5–3,4 miljonit eurot ning linna eraõiguslik partner andis ühisettevõttele üle enda vastava organisatsiooniüksuse, mille väärtus oli hinnanguliselt 2,2–3 miljonit eurot.

21 Oulu linna sõnul moodustasid tema töötajatele osutatud töötervishoiuteenused umbes 38% linna hallatava ettevõtte käibest. Ülejäänud osa käibest moodustasid eraõiguslikele klientidele osutatud teenused.

22 Oulu linna volikogu 21. aprilli 2008. aasta otsuse tegemiseks toimunud istungi protokollis on kirjas:

„Pooled on lisaks kokku leppinud, et nelja-aastase üleminekuperioodi jooksul ostetakse töötervishoiu ja -heaolu teenuseid [ühisettevõttelt]. Linn tellib töötervishoiu

ja -heaolu teenuseid samasuguses mahus nagu seniselt [hallatavalt ettevõttelt]. […] Riigihangete seadus näeb ette, et linn kuulutab välja riigihanke töötervishoiuteenuste osutamiseks, kui see läheb [ühisettevõtte] vastutusalasse. Üleminekuperioodil jääb Oulu linn aga muu hulgas järgnevatel põhjustel [ühisettevõtte] kliendiks:

– selline teguviis tagab linna alluvusest [ühisettevõtte alluvusse] üle minevate töötajate seisundi;

– linna praegune leping on kasulik ning konkurentsivõimeline;

– [ühisettevõtte] tegevuse alustamiseks luuakse head eeldused."

23 Vastavalt nimetatud istungiprotokollile allkirjastas Oulun kaupunki 24. aprillil 2008 eraõigusliku partneriga lepingu, millega ta kohustus üleminekuperioodil tellima oma töötajatele töötervishoiu- ja heaolu teenuseid asutatavalt ühisettevõttelt. Pärast üleminekuperioodi lõppu soovis Oulu linna enda sõnul korraldada nende teenuste osutamiseks riigihankemenetluse.

24 Sellest istungiprotokollist nähtub seega, et Oulu linn, keda tuleb pidada hankijaks, ei kuulutanud üleminekuperioodil välja riigihanget nende töötervishoiu ja -heaolu teenuste osutamiseks, mida ta on kohustatud siseriiklike õigusnormide alusel enda

töötajatele osutama. Samuti ei ole vaidlust küsimuses, et eraõiguslikku partnerit ei valitud hankemenetluse kaudu.

25 Konkureerivate ettevõtjate, kes huvitusid samuti Oulu linna töötajatele töötervishoiu- ja heaoluteenuste osutamisest, kaebuse alusel keelas eelotsusetaotluse esitanud kohus Oulu linnal linnavolikogu 21. aprilli 2008. aasta otsuse täideviimise osas, milles see puudutab töötervishoiu- ja heaoluteenuste osutamise üleandmist Oulu linna poolt ühisettevõttele; otsuse järgimata jätmise korral nähti ette trahv 200 000 eurot. 26. augustil 2008 otsustas Oulu linn anda ühisettevõttele üle hallatava ettevõtte majandustegevuse selliselt, et Oulu linna töötajate töötervishoiu eest hoolitsemist ei anta üle kuni asja menetleva kohtu lõpliku otsuseni.

26 Arvestades põhikohtuasja poolte esitatud vastakaid seisukohti vaidlusaluse tegevuse olemuse osas liidu riigihangetealase õiguse seisukohast, otsustas Markkinaoikeus menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas kokkuleppe puhul, millega kohalikust omavalitusest hankija sõlmib temast sõltumatu eraõigusliku äriühinguga lepingu, millega asutatakse uus aktsiaselts, milles mõlemale asutajale kuulub võrdne osalus ning otsustamisõigus ja kohalikust omavalitsusest hankija kohustub seejuures ostma oma töötajatele selle äriühingu asutamisel viimase pakutavaid töötervishoiu ja –heaolu teenuseid, on seda kokkulepet tervikuna hinnates tegemist tegevusega, mille korral tuleb läbi viia hankemenetlus, sest lepingute kogumi puhul oli tegemist teenuste riigihankelepingu sõlmimisega […] direktiivi 2004/18 […] tähenduses, või tuleb seda kokkulepet vaadelda ühisettevõtte loomisena ning viimasele kohaliku omavalitsuse hallatava ettevõtte majandustegevuse üleandmisena, millele ei kohaldata nimetatud direktiivi ja sellest tulenevat hankemenetluse läbiviimise kohustust?

2. Kas käesolevas asjas omab tähtsust ka asjaolu, et:

a) Oulu linn kohustus hankijana tellima eespool nimetatud teenuseid raha eest nelja-aastase üleminekuperioodi jooksul, mille möödumisel kavatseb ta vastavalt enda otsusele kuulutada vajalike tervishoiuteenuste ostmiseks uuesti välja hankemenetluse?

b) Oulu linna koosseisu kuuluva hallatava ettevõtte käive koosnes enne vaidlusaluse kokkuleppe sõlmimist suures osas muust kui linna töötajatele osutatud tervishoiuteenustest?

c) uue äriühingu asutamine toimub selliselt, et kohaliku omavalitsuse hallatava ettevõtte majandustegevus, mis seisneb tervishoiuteenuste osutamises nii linna töötajatele kui ka teistele klientidele, antakse sellele äriühingule üle mitterahalise sissemaksena?"

Eelotsuse küsimused

27 Nende kahe eelotsuse küsimusega, mida tuleb uurida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2004/18 tuleb tõlgendada nii, et seda kohaldatakse kokkuleppe suhtes, mille raames sõlmib hankija temast sõltumatu eraõigusliku üksusega lepingu, milles nähakse ette ühisettevõtte asutamine aktsiaseltsi

õiguslikus vormis ning selle ettevõtte asutamisel kohustub hankija tellima enda töötajatele ettenähtud töötervishoiu- ja heaoluteenused sellelt ühisettevõttelt.

28 Nende küsimuste sõnastusest ning esitamise kontekstist nähtub, et need puudutavad eelkõige töötervishoiu- ja heaoluteenuste osutamist ühisettevõtte poolt Oulu linnale, viimase töötajate jaoks, kuna see vastab linna kohustusele tellida neid teenuseid, mida seni osutas temaga organisatsiooniliselt ühendatud kohaliku omavalitsuse hallatav asutus, nelja-aastase üleminekuperioodi jooksul ühisettevõttelt.

29 Kõigepealt on oluline rõhutada, et Oulu linn on põhikohtuasjas hankija direktiivi 2004/18 artikli 1 lõike 9 tähenduses ning vaidlusalused teenused kuuluvad mõiste „tervishoid" alla selle direktiivi II B lisa kategooria 25 tähenduses. Oulu linna kohustus tellida oma töötajatele vaidlusaluseid teenuseid ühisettevõttelt näitab, et Oulu linna ning selle ettevõtja vahel on sõlmitud rahaliste huvidega seotud leping. Lisaks tuleneb eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud andmetest, et selle lepingu eeldatav maksumus 18 miljonit eurot ületab direktiivis 2004/18 määrava tähendusega piirmäära.

30 Lisaks tuleb meenutada, et direktiiv 2004/18 ei tee vahet riigihankelepingute, mida hankija sõlmib avalikest huvidest tulenevate ülesannete täitmiseks, ja selliste ülesannetega mitteseotud lepingute vahel, millega - nagu sellega on tegemist käesolevas asjas – täidab tööandja enda kohustusi töötajate ees (vt muu hulgas 15. juuli 2010. aasta otsus kohtuasjas C-271/08: komisjon *vs.* Saksamaa, EKL 2010, lk I-7091, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).

31 Eeltoodut arvestades tuleb meenutada, et ametiasutus võib avalike huvidega seotud ülesandeid täita omaenda vahenditega, ilma et ta oleks kohustatud pöörduma selliste üksuste poole, kes ei ole tema teenistuses, samuti võib ta täita neid ülesandeid koostöös teiste ametiasutustega (9. juuni 2009. aasta otsus kohtuasjas C-480/06: komisjon *vs*. Saksamaa, EKL 2009, lk I-4747, punkt 45). Samuti võib ametiasutus komisjoni tõlgendava teatise, mis käsitleb riigihankeid ja kontsessioone reguleeriva ühenduse õiguse kohaldamist avaliku ja erasektori institutsionaliseeritud partnerluste suhtes (ELT 2008, C 91, lk 4), punkti 1 alusel teostada majandustegevust ise või delegeerida selle kolmandatele isikutele, näiteks avaliku ja erasektori partnerluse raames loodud segaosalusega äriühingutele.

32 Lisaks on liidu riigihangetealase õiguse kohaldamine välistatud siiski ka juhul, kui hankija teostab pakkuja suhtes kontrolli nagu oma struktuuriüksuste üle ning kui see ettevõte tegutseb peamiselt tema üle kontrolli teostava hankija huvides, kellele ta kuulub (vt eespool viidatud kohtuotsus Teckal, punkt 50). Kui eraõiguslikul ettevõtjal on aga kas või vähemusosalus niisuguse äriühingu kapitalis, milles omab osalust ka asjaomane hankija, on välistatud see, et niisugune hankija saaks selle äriühingu üle teostada kontrolli, mis on analoogne oma struktuuriüksuste üle teostatava kontrolliga (vt eelkõige 10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-573/07: Sea, EKL 2009, lk I-8127, punkt 46, ja 15. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-196/08: Acoset, EKL 2009, lk I-9913, punkt 53).

33 Mis puudutab täpsemalt eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimust selle kohta, kas Oulu linna kohustus tellida neid töötervishoiu- ja heaoluteenuseid, mida ta on kohustatud enda töötajatele osutama, üleminekuperioodil ühisettevõttelt, ei kuulu seetõttu direktiivi 2004/18 normide kohaldamisalasse, kuna see on osa ühisettevõtte asutamise lepingust, siis selle küsimuse kohta tuleb märkida, et ühisettevõtte asutamine hankija ning eraõigusliku ettevõtja vahel ei kuulu iseenesest direktiivi 2004/18 kohaldamisalasse. Seda on muu hulgas meenutatud komisjoni rohelise raamatu avaliku ja

erasektori koostöö ning ühenduse õiguse kohta riigihangete ja kontsessioonide alal (KOM(2004) 327 (lõplik)) punktis 66.

34 Siiski tuleb märkida, et rohelise raamatu punktist 69 tulenevalt tuleb tagada, et kapitalitehing ei varjaks tegelikult selliste lepingute sõlmimist eraõigusliku partneriga, mida saab kvalifitseerida hankelepinguteks või kontsessioonideks. Lisaks, nagu on märgitud eespool viidatud komisjoni tõlgendava teatise punktis 2.1, ei saa asjaoluga, et eraettevõtja ja hankija teevad segaosalusega äriühingu raames koostööd, põhjendada kontsessioone käsitlevate sätete eiramist kontsessioonilepingu sõlmimisel kõnealuse eraettevõtja või segaosalusega äriühinguga (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Acoset, punkt 57).

35 Nende üldiste juhiste alusel tuleb kindlaks teha, kas ja kui siis millises ulatuses tuleb põhikohtuasjas kohaldada direktiivi 2004/18.

36 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et segalepingu puhul, mille erinevad osad on hanketeate kohaselt lahutamatult seotud ja moodustavad jagamatu terviku, tuleb kõnealust tehingut selle õiguslikuks kvalifitseerimiseks vaadelda ühtse tervikuna, ning seda tuleb hinnata nende õigusnormide alusel, mis reguleerivad selle lepingu peamiseks eesmärgiks või olulisimaks koostisosaks olevat lepinguosa (6. mai 2010. aasta otsus kohtuasjas C-145/08 ja C-149/08: Club Hotel Loutraki jt, EKL 2010, lk I-4165, punktid 48 ja 49 ning seal viidatud kohtupraktika).

37 Eeltoodust tuleneb, et direktiivi 2004/18 kohaldamise osas tuleb kontrollida, kas lepingust on võimalik eraldada seda osa, mis puudutab Oulu linna töötajatele osutatavaid tervishoiuteenuseid ja mis kuulub põhimõtteliselt selle direktiivi kohaldamisalasse.

38 Selles osas tuleb viidata Oulu linnavolikogu 21. aprilli 2008. aasta istungi protokollile, kust nähtuvad need põhjused, miks linn võttis ühisettevõtte asutamisel sellised kohustused. Lisaks tuleneb Oulu linna selgitustest kohtuistungil, et ta peab kõnealust osa lepingust lahutamatuks põhjusel, et üleminekuperioodil ühisettevõttelt tervishoiuteenuste tellimise kohustuse väärtus oli osa selle ettevõtte kapitali tehtud mittevaralisest sissemaksest ning see mittevaraline sissemakse oli majanduslikus plaanis ühisettevõtte asutamise tingimuseks.

39 Oluline on rõhutada, et lepinguosaliste väljendatud või oletatav kavatsus käsitada segalepingu osi lahutamatutena, ei ole piisav; selline kavatsus peab pigem tuginema objektiivsetele elementidele, mis seda õigustaksid ning looksid vajaduse ühtse lepingu sõlmimiseks.

40 Mis puudutab Oulu linna argumenti selle kohta, et nende töötajate olukord, kes suunduvad linna alluvusest tööle ühisettevõttesse, kindlustatakse võetud kohustusega, tuleb märkida, et seda oleks saanud kindlustada ka diskrimineerimiskeelue ning läbipaistvuse põhimõtetele vastavalt läbi viidud hankemenetluse raames, kui selline töökohtade tagamise nõue oleks lisatud hankelepingu sõlmimise tingimustesse.

41 Oulu linna argumentide osas, mille kohaselt on „praegune leping […] kasulik ning konkurentsivõimeline" ja „ühisettevõtte tegevuse alustamiseks luuakse head eeldused", on oluline meenutada, et vastavalt Euroopa Kohtu praktikale kahjustab riigihankelepingu sõlmimine hankemenetlust korraldamata segaosalusega ettevõtjaga vaba ja ausa konkurentsi eesmärki ning võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna selline menetlus annab kõnealuse ettevõtja kapitalis osalevale eraettevõtjale eelise tema konkurentide

ees (eespool viidatud kohtuotsus Acoset, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika). Need argumendid ei luba järeldada, et lepingust ei ole võimalik eraldada osa, mis puudutab Oulu linna töötajatele osutatavaid tervishoiuteenuseid.

42 Lisaks tuleb märkida, et sellistel asjaoludel kujutab väidetav, kuid tõendamata Oulu linna kohustuse väärtuse arvestamine ühisettevõtte kapitali mittevaralise sissemaksena õiguslikku tehnikat, mis ei luba samuti käsitada seda osa segalepingust sellest lahutamatuna.

43 Lisaks, nagu väitsid Tšehhi valitsus ja komisjon, kinnitab ka asjaolu, et hankija väljendas põhikohtuasjas kavatsust korraldada pärast üleminekuperioodi lõppu hankemenetlus enda töötajatele töötervishoiuteenuste osutamiseks, et seda segalepingu osa on võimalik lepingust eraldada.

44 Ka asjaolu, et ühisettevõte tegutseb alates 2008. aasta augustist ilma selle osata, tõendab, et mõlemad partnerid suudavad ümber käia võimalike tagajärgedega ühisettevõtte finantsolukorrale, mis kujutab endast veel üht olulist tõendit selle kohta, et seda osa lepingust on võimalik eraldada.

45 Järelikult ei too vastupidiselt eespool viidatud kohtuotsuse Loutraki jt aluseks olnud asjaoludega käesolevas asjas kindlaks tehtud asjaolud, millele on viidatud eespool, kaasa vajadust sõlmida nimetatud segaleping üheainsa partneriga (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Loutraki jt, punkt 53).

46 Kuna seda osa segalepingust, milles Oulu linn kohustub tellima tervishoiuteenuseid enda töötajatele ühisettevõttelt, on seega võimalik sellest lepingust eraldada, tuleb sellises kontekstis nagu põhikohtuasjas kohaldada direktiivi 2004/18 asjakohaseid sätteid selle lepingu osa sõlmimise suhtes.

47 Eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimustele vastata, et direktiivi 2004/18 tuleb tõlgendada nii, et kui hankija sõlmib temast sõltumatu eraõigusliku äriühinguga lepingu, milles nähakse ette sellise ühisettevõtte asutamine aktsiaseltsi õiguslikus vormis, mille eesmärgiks on töötervishoiu- ja heaoluteenuste osutamine, peab ta enda töötajatele tellitavate teenuste puhul, mille väärtus ületab direktiivis ettenähtud piirmäära ning mida on võimalik eraldada selle äriühingu asutamise lepingust, korraldama hankemenetluse, arvestades nimetatud direktiivi sätteid, mis kehtivad selle II B lisasse kuuluvate teenuste suhtes.

Kohtukulud

48 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste

riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta tuleb tõlgendada nii, et kui hankija sõlmib temast sõltumatu eraõigusliku äriühinguga lepingu, milles nähakse ette sellise ühisettevõtte asutamine aktsiaseltsi õiguslikus vormis, mille eesmärgiks on töötervishoiu- ja heaoluteenuste osutamine, peab ta enda töötajatele tellitavate teenuste puhul, mille väärtus ületab direktiivis ettenähtud piirmäära ning mida on võimalik eraldada selle äriühingu asutamise lepingust, korraldama hankemenetluse, arvestades nimetatud direktiivi sätteid, mis kehtivad selle II B lisasse kuuluvate teenuste suhtes.

Allkirjad